

Pedagogisch werkplan

PESTHUISLAAN 77 | 1054 RJ AMSTERDAM | T. 020-6169383 | INFO@WILLEMIENTJE.COM

Voorwoord

In ons pedagogisch beleid komt tot uitdrukking hoe wij met kinderen omgaan en waarom wij dat zo doen. Dit beleidsstuk is te vinden op www.willemientje.com en ligt ter inzage op het kindcentrum. In dit pedagogisch werkplan geven wij aan hoe we ons beleid praktisch uitvoeren. Ook dit document staat op onze website en is op de locatie in te zien.

In dit werkplan beschrijven wij hoe we werken aan de vier opvoeddoelen die beschreven staan in de Wet Kinderopvang, namelijk: de emotionele veiligheid, het bijdragen aan de ontwikkeling van persoonlijke competenties, het bijdragen aan de ontwikkeling van sociale competenties en de overdracht van waarden en normen.

Dit document is vooral bedoeld voor pedagogisch medewerkers, maar geeft ook ouders goed inzicht in ons pedagogisch handelen. Het eerder genoemde pedagogisch beleid kan gebruikt worden om de achtergrond van bepaalde afspraken of werkwijzen beter te leren kennen.

Door kritisch te blijven kijken naar ons pedagogisch handelen werken we constant aan het verbeteren van de kwaliteit. Willemientje blijft volop in ontwikkeling en dit document is daarop geen uitzondering. Wanneer we het nodig achten passen we het aan. Het document wordt in elk geval jaarlijks opnieuw bekeken en waar nodig aangepast. Hierover geldt uiteraard het adviesrecht van onze oudercommissie.

Alle protocollen waarnaar wordt verwezen in dit werkplan liggen ter inzage op de locatie en kunnen op verzoek altijd worden ingezien door medewerkers en andere belangstellenden.

Voor de leesbaarheid hebben we gekozen voor bepaalde woorden of termen. Daar waar wij spreken over ouders worden ook verzorgers bedoeld. Als we hij, hem en zijn gebruiken bedoelen we ook zij en haar. Een pedagogisch medewerker wordt bij ons 'juffie' genoemd en omdat Stichting Kindcentrum Willemientje zo'n mond vol is schrijven we Willemientje of kindcentrum als we het over de stichting hebben.

Inhoud

Voorwoord	2
1. Algemeen	4
1.1 Willemientje in het kort	4
1.2 Capaciteit	4
1.3 Team	4
1.4 Openingstijden	5
2. Pedagogisch handelen	6
2.1 Opvoeddoelen	6
3. Dagindeling	12
3.1 Babygroep Zonnetjes	12
3.2 Dreumesgroep Vlinders	15
3.3 Peutergroep Regenboog	18
4. Niet dagelijks	22
4.1 BKR bij wennen nieuw kind	22
4.2 Wennen op een volgende groep	22
4.3 Uitstapjes	24
4.4 Feesten en trakteren	24
4.5 Afscheid nemen van Willemientje	25
4.6 Overdracht basisschool en bso	25
5. Volgen van het kind	25

1. Algemeen

1.1 Willemientje in het kort

In 1985 werd samen met ouders en het wijkcentrum kinderdagverblijf Willemientje gestart. In de loop der jaren werd Willemientje meermaals overgenomen door kinderopvangorganisaties. Sinds maart 2015 is het weer in handen van ouders. Zij vormen het bestuur van Stichting Kindcentrum Willemientje.

1.2 Capaciteit

Willemientje vangt dagelijks maximaal 39 kinderen op en heeft drie groepen met een horizontale structuur.

Naam groep	Leeftijd	Maximale groepsgrootte
Zonnetjes	3 tot 15 maanden	9
Vlinders	12 tot 36 maanden	14
Regenboog	24 tot 48 maanden	16

1.3 Team

1.3.1 Pedagogisch medewerkers

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde pedagogische medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/ of verzuim worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of aan de stichting verbonden invallers. Bij hoge uitzondering maken we gebruik van een uitzendbureau. Alle medewerkers, inclusief invalkrachten, beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag (VOG).

1.3.2 Pedagogisch coach

Willemientje beschikt 24 uur per week over een pedagogisch coach. Zij ondersteunt kinderen, ouders en medewerkers en zorgt voor de inhoudelijke invulling van de thema's. Daarnaast is zij aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling.

1.3.3 Directie en bestuur

De directeur heeft de dagelijkse leiding over het kindcentrum en wordt bijgestaan door een bestuur dat bestaat uit ouders van kinderen die bij Willemientje komen of kwamen.

1.3.4 Beroepskrachten in opleiding

Wij bieden beroepskrachten in opleiding graag de mogelijkheid om beroepservaring op te doen. De stagiaires worden begeleid door een ervaren pedagogisch medewerker en werken volgens een vast rooster op een vaste groep.

1.3.5 Huishoudelijk medewerker en schoonmaak

We worden dagelijks ondersteund door een huishoudelijk medewerker. Zij zet o.a. de lunch klaar, zorgt voor schoon wasgoed en doet licht schoonmaakwerk. Op deze manier geven we (ruimschoots) invulling aan de in de cao vastgestelde norm voor niet-groepsgebonden uren. Dit levert de pedagogisch medewerkers meer tijd met de kinderen op.

Het gehele pand wordt na sluitingstijd schoongemaakt. De huishoudelijk medewerker(s) en schoonmaker(s) zijn in bezit van een verklaring omtrent gedrag (VOG).

1.3.6 Ondersteuning van andere volwassene/ achterwacht

Wij plannen de dag zo dat er geen medewerkers alleen in het pand zijn gedurende openingstijden. Mocht dit door een calamiteit toch gebeuren dan kunnen wij medewerkers en/ of ouders inschakelen die dichtbij onze locatie wonen. Een lijst hangt op kantoor. De achterwacht voor het kindcentrum is de directeur. Zij is bereikbaar via 06-28237883. Er is ook tijdens haar afwezigheid een achterwacht die, indien nodig, binnen 15 minuten op het kindcentrum aanwezig kan zijn.

1.4 Openingstijden

Willemientje is op werkdagen het hele jaar geopend met uitzondering van de nationale feestdagen. Het kindcentrum is geopend van 08.00 tot 18.30 uur.

2. Pedagogisch handelen

2.1 Opvoeddoelen

In het algemene pedagogisch beleid van Stichting kindcentrum Willemientje worden de vier opvoeddoelen uit de wet Kinderopvang uitgebreid beschreven.

Het pedagogisch beleid is te vinden op www.willemientje.com en ligt ter inzage op kantoor.

Hieronder herhalen wij de doelen kort en geven we aan hoe we op Willemientje middels onze interactievaardigheden werken aan deze opvoeddoelen.

2.1.1 Opvoeddoel 1: Het bieden van voldoende emotionele veiligheid aan het kind

Een kind moet zich veilig voelen om zich te kunnen ontwikkelen. Een vaste groepsruimte, vaste medewerkers en een vast dagritme dragen hieraan bij.

Concreet handelen:

Sensitieve responsiviteit
<i>Wat doe je?</i>
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie die ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
<i>Wat zeg je?</i>
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: <i>maar, toch, even,...</i>
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Praten en uitleggen
<i>Wat doe je?</i>
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
<i>Wat zeg je?</i>
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialogoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

2.1.2 Opvoeddoel 2: Het bieden van voldoende mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen

Onder persoonlijke competenties verstaan wij bijv. zelfstandigheid, zelfredzaamheid en zelfvertrouwen, maar ook de vaardigheden op het gebied van taal, cognitie, motoriek, sociaal emotioneel en creatie.

Concreet handelen:

Respect voor autonomie
<i>Wat doe je?</i>
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
<i>Wat zeg je?</i>
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuisituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Ontwikkelingsstimulering
<i>Wat doe je?</i>
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuiglijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
<i>Wat zeg je?</i>
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

2.1.3 Opvoeddoel 3: Het bieden van voldoende mogelijkheden voor kinderen voor het ontwikkelen van sociale competenties

Een groep is bij uitstek de plaats om andere kinderen te leren kennen, om te leren omgaan met elkaar en samen plezier te hebben. Op de groep begeleiden de pedagogisch medewerkers kinderen in het zich inleven in de ander en natuurlijk spelen verdraagzaamheid en acceptatie hierbij een grote rol. Daar waar mogelijk zijn de pedagogisch medewerkers erop gericht dat kinderen goed met elkaar om leren gaan waardoor zij groeien in hun weerbaarheid en in hun samenspel.

Concreet handelen:

Begeleiden van interacties
<i>Wat doe je?</i>
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
<i>Wat zeg je?</i>
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

2.1.4 Opvoeddoel 4: Het overdragen van waarden en normen

Wij hebben een aantal waarden en normen bepaald die aansluiten bij de Nederlandse samenleving en die de kinderen houvast geven. Bijv. alsjeblieft en dankjewel zeggen, een hand geven, luisteren naar elkaar, elkaar helpen, opruimen, aardig zijn voor elkaar en geen fysiek geweld gebruiken. Ook hebben wij een standpunt ingenomen over een aantal normgevoelige onderwerpen zoals over seksualiteit, intimiteit, taalgebruik, voeding en gebruik van media- en communicatiemiddelen.

Concreet handelen:

Structureren en grenzen stellen
<i>Wat doe je?</i>
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
<i>Wat zeg je?</i>
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik spreek gestructureerd door de woorden 'eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

3. Dagindeling

3.1 Babygroep Zonnetjes

3.1.1 Dagritme

Bij de jongste baby's wordt het ritme van thuis aangehouden. Hierdoor voelen ze zich veilig en proberen ze meer te ontdekken. De wensen van ouders worden vanzelfsprekend zo veel mogelijk gerespecteerd.

8:00 uur	Groep klaarzetten; speelgoed klaarzetten, alles van tafel, groep gezellig maken.
8:30 uur	Kinderstoelen klaarzetten, klaarzetten/maken fruithapjes en evt. vast geven
9:00 uur	3-6 mnd. kinderen gaan naar bed, met kleertjes aan. Geen slaapzak, wel dekentje (laag opmaken, volgens protocol 'veilig slapen').
9:30 uur	De andere kinderen eten en drinken, daarna verschonen.
10:00 uur	Naar bed, uitkleden en slaapzak. Vooraf bespreken/bekijken wie er moe is, wie laat wakker was Tijdens het inslapen regelmatig in de slaapkamer zijn, daarna om de 15 minuten checken (ook als het druk is). Als een kindje wakker wordt/huilt, even checken, speentje proberen, als het niet meer lukt dan uit bed en aankleden.
11:30-12:00 uur	Lunch en planning bespreken Flessenkinderen krijgen fles voordat de anderen aan tafel gaan. Degene die de fles geeft verdeelt aandacht (indien nodig en mogelijk). Kinderen zitten niet alleen aan tafel. Vroege dienst gaat met pauze als het rustig is op de groep (pauzes tussen 13:30 en 15:00 uur).
17.00 uur	Collega gaat pas naar huis als alles klaar is, spenen uitgekookt zijn e.d.
16.30-18.30 uur	Ouders komen de kinderen ophalen

De baby's slapen vaak na de fruithap, na het brood/ warme maaltijd en/ of na de cracker. We houden zoveel mogelijk rekening met de wensen van de ouders en het ritme waarmee een baby op het kindcentrum komt.

Bij (schoonmaak)taken geldt altijd: er is 1 medewerker actief met de kinderen en de ander doet een (schoonmaak)taak.

3.1.2 Ruimtegebruik

Jonge baby's hebben behoefte aan geborgenheid en die vinden ze op schoot, in de box, spelend op een kleed of voor kortere tijd in een wipstoeltje.

Boxgebruik: de hoge box wordt gebruikt om jonge baby's een prikkelarme omgeving te bieden; slapen doen ze in bed.

Wipstoeltjes: Als beide medewerkers aanwezig zijn zit een kind maximaal 15 minuten per keer in een (in hoogte verstelbare) wipstoel. De wipstoel dient:

- Als veilige plek wanneer de pm-er haar handen vrij moet hebben;
- Als plek om voor kortere tijd geborgen te liggen;
- Als zitplaats aan tafel of bij het geven van een hapje.

Aan de dagranden kan afgeweken worden van de 15 minuten afspraak.

De grotere baby's hebben bewegingsvrijheid nodig en moeten de ruimte hebben om te rollen en te oefenen met staan en lopen.

Wissel de bezigheden van de kinderen af door ze geregeld op een andere plek neer te leggen of zetten (box, aan tafel, op schoot, met een paar op de grond, etc.). Werk ook met kleinere groepjes. Dat zorgt voor rust en geeft de mogelijkheid tot het geven van intensievere aandacht. Bijvoorbeeld: terwijl de jongsten op de mat spelen met de ene pm-er, kunnen de grotere baby's muziek maken, puzzelen of tekenen samen met de andere pm-er.

3.1.3 Eten en drinken

Het voedingsschema van de jongste baby's wordt zoveel mogelijk afgestemd op de thuissituatie, maar we zijn er eerlijk over dat niet alles kan zoals het thuis gaat. Door het sturen van een infoblad aan ouders van wie de baby binnenkort start bereiden we ouders voor op de gang van zaken bij Willemientje. We vragen ouders hierin de baby gevoed bij ons te brengen, omdat het geven van een fles lastig is voor 09.30 uur. Daarnaast vragen we ouders in het infoblad om het kindje vast te leren uit een flesje te drinken en het eens aan iemand anders over te laten dan een van de ouders.

Baby's van zes maanden (of anders in overleg) krijgen dagelijks een verse fruithap. Naarmate ze ouder worden gaan ze steeds minder gepureerd eten. In overleg met ouder stappen we over op stukken fruit.

Het aanbieden van brood of warm eten gaat in overleg met de ouder. We bieden eerste een korstje aan en uiteindelijk bieden we een dubbele boterham aan in vier stukjes met gezond beleg. Tijdens het smeren zingen we "Ik zag twee beren broodjes smeren."

Voor de eetmomenten wordt er gezongen:

*Smakelijk eten, smakelijk drinken.
Hap hap hap, slok slok slok.
Dat zal lekker smaken,
Dat zal lekker smaken,
Eet maar op, drink maar op.
Eet smakelijk allemaal!*

3.1.4 Verschoning

Er zijn vaste verschoonmomenten ingepland. De verschoonmomenten zijn na de eetmomenten en voor en na het slapen gaan en indien nodig tussendoor. De luiers worden regelmatig gecontroleerd en verschoond. Geef bij het verschoonen altijd duidelijk aan wat je gaat doen.

Het verschoonmoment is bij uitstek geschikt om echt een-op-een contact te hebben met een baby. Maak hiervan gebruik door te praten, een gek stemmetje op te zetten, een lief liedje te zingen of de baby te laten 'helpen' door een luier in de handjes te geven.

3.1.5 Slapen en rusten

In het eerder genoemde infoblad vragen we ouders ook om het kindje alvast te laten oefenen met slapen in een bedje (met wat achtergrondgeluiden). Volgens ons protocol 'veilig slapen' slapen kindjes uitsluitend in een bedje en als ze hieraan gewend zijn raakt het kind beter in slaap en kan het zich beter ontwikkelen op de wakkere momenten. Slapen gaat naar behoefte van het individuele kind.

3.1.6 Spelen en activiteiten aanbod

Binnen de thema's is ook aandacht voor activiteiten voor de allerkleinsten. We lezen dagelijks voor en zingen liedjes. De jongsten spelen samen met de pm-er op een zacht kleed. De pedagogisch medewerker zit regelmatig op de grond. De pm-ers bieden activiteiten aan die de baby plezier bezorgen.

3.1.7 Halen en brengen

In de ochtend - Afscheid nemen van een ouder kan voor een oudere baby soms moeilijk zijn. Doorgaans werkt een duidelijk en kort afscheid het beste, maar ouder, kind en pedagogisch medewerker moeten zich goed voelen bij de manier van afscheid nemen. Maak daarover dus afspraken en stel vragen als je het gevoel hebt dat het anders zou moeten of kunnen. Informeer bij het brengen hoe het weekend of de nacht/ ochtend van het kind is geweest en wat en wanneer er voor het laatst gegeten is.

In de middag – Verdriet bij het brengen, maar ook bij het ophalen. Soms hebben kinderen moeite met de overgang. We kunnen de kinderen hierbij helpen door de ouder te vragen tijd te nemen voor het afsluiten van de dag. Zo heeft het kind tijd om nog even iets af te maken of kan het nog even iets laten zien aan de ouder. Houdt er bij de overdracht rekening mee wat er in de wereld van kind en ouder speelt en vertel iets wat hierbij aansluit. Moeilijke slaper? Vertel iets over het slaappatroon van de dag. Of vertel over het voor het eerst krassen met een potlood of het genieten van het bellenblazen. Probeer iets kleins te delen dat je die dag is opgevallen aan het kind of vertel met wat of wie het kind die dag graag speelde. De uitdrukking 'geen bijzonderheden' is uit den boze, elk kind is elke dag bijzonder.

3.2 Dreumesgroep Vlinders

3.2.1 Dagritme

Een vaste dagstructuur draagt bij aan de emotionele veiligheid.

8:00 uur	Groep klaarzetten; speelgoed op tafel (alleen als er een pm-er bij zit) groep gezellig maken.
08.00 -9.30 uur	Binnenkomst van de kinderen en vrij spel in de hoeken of aan tafel (alleen als er een pm-er bij zit).
9:30 uur	Opruimen met de kinderen. Een pm-er begeleidt dit door bakken op de grond neer te zetten en kinderen te stimuleren. Ondersteund door opruimlied.
09.45 uur	Fruit eten en thee drinken.
10:15 uur	Een pm-er blijft aan tafel, andere pm-er verschoont de kinderen bij de bank/ verschoonruimte. Als alle kinderen van tafel zijn gaan beide pm-ers verschoneren en/of deel van groep klaarmaken voor slapen.
10.30-11.30 uur	Binnen- of buitenspelen (met hele groep of in kleinere groepjes)
11.45 uur	Warme maaltijd eten en melk drinken
12.30 uur	Deel van de groep maakt zich klaar voor slapen
13:00 uur	Streven: alle kinderen liggen om 13:00 uur in bed (vaste bedden), 1 pm-er blijft in slaapkamer (maximaal tot 14.00 uur)
13.00-14.45 uur	Activiteit voor wakkere dreumesen met vaste pm-er (peutergroep of buiten).
14.45 uur	Crackertje eten voor het slapengaan
15.00 uur	Rest van de groep rustig wakker worden, aankleden.
15.15 uur	Een deel van de groep maakt zich klaar om naar bed te gaan (streven 15.30 uur in bed en om 16.45 uur eruit).
16.00-16.30 uur	Cracker eten en water drinken
16.30-18.30 uur	Binnen- of buitenspelen (met hele groep of in kleinere groepjes bij dag met 3 pm-ers)
16.30-18.30 uur	Ouders komen kinderen halen
18.00 uur	Gezonde kleine snack (soepstengel, rijstwafel)

3.2.2 Ruimtegebruik

Bij de inrichting is rekening gehouden met het bieden van veiligheid en geborgenheid.

Materialen liggen op vaste plekken (in de hoeken), de speelgoedbakken zijn gelabeld en bovenop de kasten is het leeg. Kinderen leren dan ook dat speelgoed een vaste plek heeft en leren daardoor helpen met opruimen.

In de dreumesgroep zijn, gezien de samenstelling in leeftijd, kinderen aanwezig met verschillende behoeftes. Kies in de ochtend en middag momenten uit (10.30-11.30 uur /16:30-17:00 uur (mits dag met 3 pm-ers) om met kleinere groepjes te werken (maximaal vier kinderen). Varieer hierbij met gebruik van tafel, entresol, gang, hoeken en buiten. Het werken in kleine groepen geeft rust, zorgt voor een soepeler verloop van de activiteit en op deze manier kun je individuele aandacht geven aan een kind.

De dreumes- en peutergroep beschikken samen over een groot entresol die beide groepen verbindt. In verband met geluidsoverlast kiezen we voor rustige, begeleide activiteiten op de entresol. In het protocol 'gebruik entresol' hebben we een aantal afspraken vastgelegd over het gebruik van deze ruimte.

3.2.3 Eten en drinken

De eetmomenten zijn een sociaal moment. Alle kinderen zitten aan tafel en er valt tijdens het eten veel te leren en ontdekken. Medewerkers leggen geregeld de regels uit en helpen kinderen zich hieraan te houden. Tijdens de eetmomenten is er veel ruimte voor interactie met de kinderen. Ook wordt er voor de eetmomenten voorgelezen.

Fruit – in de ochtend krijgen de dreumesen een bakje met verschillende soorten fruit in stukjes, zo leren ze de verschillende smaken kennen. Wat ze niet lusten hoeven ze niet op te eten. De dreumesen zingen het volgende liedje:

*Appel, peertje en banaan,
Fruit dat moet je eten,
Stop maar lekker in je mond,
Fruit dat is gezond!*

Lunch – de dreumesen eten een warme maaltijd. We stimuleren hen zelf te eten en helpen waar nodig. Knoeien hoort erbij.

*Smakelijk eten, smakelijk drinken.
Hap hap hap, slok slok slok.
Dat zal lekker smaken,
Dat zal lekker smaken,
Eet maar op, drink maar op.
Eet smakelijk allemaal!*

Tussendoortje – in de middag eten de dreumesen een cracker of beschuitje. Ze mogen zelf kiezen welk beleg ze willen en we nemen de tijd om ze een keuze te laten maken. We zingen dan nog eens 'Smakelijk eten'.

Om rust te creëren tijdens het eetmoment zorg je ervoor dat er ruimte is tussen de tafels.

Op elkaar wachten met eten is op deze leeftijd nog te veel gevraagd. De kinderen mogen dus beginnen met eten en drinken zodra het voor hun neus staat. Wel houden we zicht op kinderen die erg snel eten door het aanbieden wat te doseren.

Wat je kiest eet je op, dat is doorgaans de regel aan tafel. Maar wat als een kind zijn eten nu niet opeet of maar deels? Zoek in dat geval samen met een kind naar een oplossing en bedenk je dat het doel is om de kinderen te laten eten, niet om ze aan hun keuze te houden. Soms kan een klein grapje of een spelletje helpen, of het in kleine stukjes maken van bijvoorbeeld de korst. En soms heeft het kind genoeg en bieden we op een ander moment weer iets te eten aan.

3.2.4 Verschooning

Er zijn vaste verschoonmomenten ingepland. De verschoonmomenten zijn na de eetmomenten en voor en na het slapen gaan en indien nodig tussendoor. De luiers worden regelmatig gecontroleerd en verschoond. Geef bij het verschoonen altijd duidelijk aan wat je gaat doen. De kinderen die zelf naar het toilet kunnen, doen dit natuurlijk naast de verschoonmomenten op eigen verzoek.

Verschon en aan- en uitkleden is bij uitstek een moment om echt contact te maken met een kind. Maak hier gebruik van en maak een praatje met het kind en volg wat het kind te zeggen heeft door je gepaste reactie, vragen en non-verbale uitstraling.

Help het kind door de juiste volgorde aan te leren van aankleden (eerst je hemd of eerst je trui?) Prijs het kind als het gelukt is zelf iets te doen.

3.2.5 Slapen en rusten

Sommige dreumesen hebben nog behoefte aan twee keer slapen per dag en anderen doen nog maar één middagdutje. Voor de twee slaapjes is tijd tussen 10.30 en 12.30 uur (kinderen mogen zelf wakker worden) en tussen 15.30 en 16.45 uur. Er is altijd een medewerker die de zorg heeft voor de kleinste dreumesen op de groep (medewerker met de vroege dienst).

De dreumesen worden geholpen bij het uitkleden en krijgen een schone luier voor en na het slapen. We bewaren de kleertjes in een emmertje met een naamkaartje, dat voorkomt zoeken bij het aankleden en de kinderen hebben zo hun eigen spulletjes om zelf mee aan de slag te gaan. De kinderen pakken zelf hun plaatje (hetzelfde als op de jaszak op de gang) en leggen deze in hun mandje met spulletjes. Zo herkennen ze het direct bij het aankleden. De dreumesen verzamelen bij de kast met persoonlijke vakjes om hun slaapspullen (speen/ knuffel) op te halen. Voor het slapengaan zingen we een slaapliedje:

Kleertjes uit, pyjamaatjes aan, het is weer tijd om naar bed toe te gaan.

En als je dan in je bedje ligt, doe dan maar je oogjes dicht. Slaap lekker allemaal!

Elk kind slaapt in een vast bed. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het actueel houden van de bedindeling; wie slaapt in welk bed op welke dag? Er blijft een vaste pedagogisch medewerker bij de kinderen tot ze slapen. Daarna wordt gebruik gemaakt van een babyfoon die meegaat met de pm-er. Na elk slaapje worden de bedjes afgehaald als er een ander kind in komt te liggen. De hoezen bewaren we in de zakken aan de wand.

3.2.6 Spelen en activiteiten aanbod

Door te spelen leren kinderen, dat gaat heel natuurlijk. Aan ons de taak om materialen en activiteiten te bieden die passen bij hun interesses en behoeften. Wissel druk spel af met rustig spel, binnen en buiten, zorg voor uitdagend knutselwerk, maar vergeet ook de beweging niet.

We werken met thema's en de pedagogisch coach zorgt voor de inhoudelijke invulling van het thema. Spreek in de ochtend met je groepscollega af wat je die dag gaat doen, met wie en waar. Je kunt zelf iets verzinnen of je kunt de map gebruiken waarin de pedagogisch coach de activiteiten heeft uitgewerkt per ontwikkelgebied (bij thematafel in gang). De benodigde materialen staan ook klaar voor gebruik. Probeer ook elke week iets te doen dat buiten je 'comfortzone' valt.

En voor alles geldt: de activiteit is belangrijker dan het resultaat.

Na het buitenspelen verzamelen de kinderen bij de deur en zingen het volgende liedje:

*Klop het zand van je handen,
Stamp je voeten op de grond,
Klop het zand van je billen,
Buiten spelen is gezond.
1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 YEAH!!*

3.2.7 Halen en brengen

In de ochtend - Afscheid nemen van een ouder kan voor een dreumes soms moeilijk zijn.

Doorgaans werkt een duidelijk en kort afscheid het beste, maar ouder, kind en pedagogisch medewerker moeten zich goed voelen bij de manier van afscheid nemen. Maak daarover dus afspraken en stel vragen als je het gevoel hebt dat het anders zou moeten of kunnen. Informeer bij het brengen hoe het weekend of de nacht/ ochtend van het kind is geweest.

In de middag – Verdriet bij het brengen, maar ook bij het ophalen. Soms hebben kinderen moeite met de overgang. We kunnen de kinderen hierbij helpen door de ouder te vragen tijd te nemen voor het afsluiten van de dag. Zo heeft het kind tijd om nog even iets af te maken of kan het nog even iets laten zien aan de ouder. Hou er bij de overdracht rekening mee wat er in de wereld van kind en ouder speelt en vertel iets wat hierbij aansluit. Moeilijke eter? Vertel iets over het eetmoment. Wiebelkont? Vertel over het geconcentreerd spelen met Duplo van die dag. Probeer iets kleins te delen dat je die dag is opgevallen aan het kind of vertel met wat of wie het kind die dag graag speelde. De uitdrukking 'geen bijzonderheden' is uit den boze, elk kind is elke dag bijzonder.

3.3 Peutergroep Regenboog

3.3.1 Dagritme

Een vaste dagstructuur draagt bij aan de emotionele veiligheid.

8:00 uur	Groep klaarzetten; puzzels op tafel en groep gezellig maken.
08.00 -09.00 uur	Binnenkomst van de kinderen en vrij spelen
09.00 uur	Puzzelen aan tafel
09.30 uur	Zingen/ lezen/ kleine activiteit aan tafel / fruit eten en water drinken
10.15 uur	Verschonen en/ of naar toilet
10.30-11.30 uur	Binnen- of buitenspelen
11.45 uur	Zingen/ lezen/ kleine activiteit aan tafel/ warme maaltijd met melk
12.30 uur	Deel van de groep maakt zich klaar voor slapen/ rusten
13:00 uur	Streven is 13:00 uur alle kinderen in bed. Overige peuters rusten op de dreumesgroep, 1 pm-er blijft bij de stretchers. De wakkere kinderen op de groep spelen binnen of buiten met een vaste pm-er.
15.00 uur	Kinderen wakker maken, rustig wakker worden, verschonen, aankleden
15.45 uur	Zingen/ lezen/ kleine activiteit aan tafel/ cracker eten en water of thee
16.30-18.30 uur	Binnen- of buitenspelen
16.30-18.30 uur	Ouders komen de kinderen ophalen
17.45 uur	Gezonde kleine snack (soepstengel, rijstwafel)

3.3.2 Ruimtegebruik

Bij de inrichting is rekening gehouden met het bieden van veiligheid en geborgenheid. Materialen liggen op vaste plekken (in de hoeken) bovenop de kasten is het leeg. Kinderen leren dan ook dat speelgoed een vaste plek heeft en leren daardoor helpen met opruimen.

Op de drukste dagen zijn er 16 peuters op de groep. Kies in de ochtend en middag momenten uit (10.30-11.30 uur /16.30 –17:30 uur) om de groep te delen in kleinere groepen. Varieer hierbij met gebruik van tafel, entresol, gang, hoeken en buiten. Het werken in kleine groepen geeft rust, zorgt ervoor dat de activiteit soepeler verloopt en op deze manier kun je individuele aandacht geven aan een kind.

De dreumes- en peutergroep beschikken samen over een groot entresol die beide groepen verbindt. De pedagogisch medewerkers van de groepen bespreken met elkaar wie wanneer op de entresol speelt. De entresol wordt o.a. gebruikt voor een deel van de 3+ activiteiten. In het protocol 'gebruik entresol' hebben we een aantal afspraken vastgelegd.

3.3.3 Eten en drinken

De eetmomenten zijn een sociaal moment. Alle kinderen zitten aan tafel en er valt tijdens het eten veel te leren en ontdekken. Medewerkers leggen geregeld de regels uit en helpen kinderen zich hieraan te houden. Tijdens de eetmomenten is er veel ruimte voor interactie met de kinderen. Ook wordt er voor de eetmomenten voorgelezen.

Aan het begin van de dag (voor het fruitmoment) wordt een klusjesman gekozen. De pm-er houdt de ketting in haar hand, loopt rond de tafel en zingt: 'De klusjesman, de klusjesman, heb jij hem al gezien? De klusjesman, de klusjesman, ik tel eerst nog tot tien. 1,2,3,4,5,6,7,8,9 en bij 10 krijgt de klusjesman de ketting om.

De klusjesman helpt de juffies de hele dag met het halen van eten en drinken uit de keuken en het uitdelen van bordjes, bekertjes en eten. Ze krijgen tijdens (het voorbereiden van) de eetmomenten de klusjesmannenketting om en eten van een bijzonder bord en drinken uit een bijzondere beker. Jarige kinderen zijn altijd klusjesman en op gewone dagen kiest de pm-er een kind uit. Er wordt bijgehouden wie er geweest is om iedereen aan de beurt te laten komen.

Fruit – in de ochtend kiezen de peuters een stuk fruit. Als ze eraan toe zijn kunnen ze zelf hun banaan pellen of een appel in geheel met schil eten. Ze mogen dan ook zelf de appel wassen bij de kraan.

Voor we gaan eten zingen we een van deze liedjes:

*Appel, peertje en banaan,
Fruit dat moet je eten,
Stop maar lekker in je mond,
Fruit dat is gezond!*

*De plantjes krijgen water,
De visjes krijgen voer.
De kindjes krijgen fruit,
Want dan worden ze sterk en stoer!
Hoe stoer? Zooo stoer!! (de kinderen laten hun spierballen zien)*

Lunch – de peuters eten een warme maaltijd. We stimuleren hen zelf te eten en helpen waar nodig. Knoeien hoort erbij. Voor het eten zingen ze:

*Smakelijk eten, smakelijk drinken.
Hap hap hap, slok slok slok.
Dat zal lekker smaken,
Dat zal lekker smaken,
Eet maar op, drink maar op.
Eet smakelijk allemaal!*

Tussendoortje – in de middag eten de peuters een cracker of beschuitje. Ze mogen zelf kiezen welk beleg ze willen en we nemen de tijd om ze een keuze te laten maken. We zingen dan nogmaals 'Smakelijk eten'.

Op de peutergroep wachten de kinderen op elkaar voor ze beginnen met eten. Met drinken hoeven ze niet te wachten.

Wat je kiest eet je op, dat is doorgaans de regel aan tafel. Maar wat als een kind zijn eten nu niet opeet of maar deels? Zoek in dat geval samen met een kind naar een oplossing en bedenk je dat het doel is om de kinderen te laten eten, niet om ze aan hun keuze te houden. Soms kan een klein grapje of een spelletje helpen, of een klein beetje extra pindakaas op de cracker waar de kaas al vanaf gegeten is. En soms heeft het kind genoeg en bieden we op een ander moment weer iets te eten aan.

3.3.4 Verschoning

Er zijn vaste verschoonmomenten ingepland. De verschoonmomenten zijn na de eetmomenten en voor en na het slapen gaan en indien nodig tussendoor. De luiers worden regelmatig gecontroleerd en verschoond. Geef bij het verschoonen altijd duidelijk aan wat je gaat doen. De kinderen die zelf naar het toilet kunnen, doen dit natuurlijk naast de verschoonmomenten op eigen verzoek.

Zindelijkheid is een belangrijk thema op de peutergroep. Ieder kind heeft hierin een eigen tempo. Zindelijkheid wordt, in overleg met ouders, gestimuleerd. De kinderen leren ook dat doortrekken en handen wassen erbij hoort.

Verschoonen en aan- en uitkleden is bij uitstek een moment om echt contact te maken met een kind. Maak hier gebruik van en maak een praatje met het kind en volg wat het kind te zeggen heeft door je gepaste reactie, vragen en non-verbale uitstraling. Help het kind door de juiste volgorde aan te leren van aankleden (eerst je hemd of eerst je trui?) Prijs het kind als het gelukt is zelf iets te doen.

3.3.5 Slapen en rusten

Op de peutergroep zijn er slapers en spelers. De spelers doen geen middagdutje meer en de slapers gaan nog wel tussen 13.00 en 15.00 uur (of korter in overleg met ouder) slapen of rusten. In de dreumesslaapkamer is ruimte voor maximaal vier peuters. Het zijn doorgaans de jongere peuters die in de slaapkamer slapen. De andere slapers rusten op stretchers in de groepsruimte. Bij de bank kleden de peuters zichzelf uit en worden hierbij, indien nodig, geholpen door een pm-er. Als ze niet zindelijk zijn krijgen ze een schone luier om. We bewaren de kleertjes in een emmertje met een naamkaartje, dat voorkomt zoeken bij het aankleden en de kinderen hebben zo hun eigen spulletjes om zelf mee aan de slag te gaan.

Voor het slapengaan worden knuffels en spenen uitgedeeld en wordt samen het volgende liedje gezongen:

*Kleertjes uit, pyjamaatjes aan, het is weer tijd om naar bed toe te gaan.
En als je dan in je bedje ligt, doe dan maar je oogjes dicht. Slaap lekker allemaal!*

3.3.6 Spelen en activiteiten aanbod

Door te spelen leren kinderen, dat gaat heel natuurlijk. Aan ons de taak om materialen en activiteiten te bieden die passen bij hun interesses en behoeften. Wissel druk spel af met rustig spel, binnen en buiten, zorg voor uitdagend knutselwerk, maar vergeet ook de beweging niet.

We werken met thema's en de pedagogisch coach zorgt voor de inhoudelijke invulling van het thema. Spreek in de ochtend met je groepscollega af wat je die dag gaat doen, met wie en waar. Je kunt zelf iets verzinnen of je kunt de map gebruiken waarin de pedagogisch coach de activiteiten heeft uitgewerkt per ontwikkelgebied (bij thematafel in gang). De benodigde materialen staan ook klaar voor gebruik. Probeer ook elke week iets te doen dat buiten je 'comfortzone' valt.

En voor alles geldt: de activiteit is belangrijker dan het resultaat.

Voor de kinderen van drie jaar is een 3+ programma. Dit houdt in dat er elke dag een activiteit georganiseerd wordt voor kinderen van drie jaar. De groepsleiding is zelf verantwoordelijk voor het aanbod. Elk kind krijgt rond de derde verjaardag een mapje waarin de werkjes bewaard worden.

Na het buitenspelen verzamelen de kinderen bij de deur en zingen het volgende liedje:

*Klop het zand van je handen,
Stamp je voeten op de grond,
Klop het zand van je billen,
Buiten spelen is gezond.
1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 YEAH!!*

3.3.7 Halen en brengen

In de ochtend - Afscheid nemen van een ouder kan voor een peuter soms moeilijk zijn.

Doorgaans werkt een duidelijk en kort afscheid het beste, maar ouder, kind en pedagogisch medewerker moeten zich goed voelen bij de manier van afscheid nemen. Maak daarover dus afspraken en stel vragen als je het gevoel hebt dat het anders zou moeten of kunnen. Achterhaal bij het brengen hoe het weekend of de nacht/ ochtend van het kind is geweest.

In de middag – Verdriet bij het brengen, maar ook bij het ophalen. Soms hebben kinderen moeite met de overgang. We kunnen de kinderen hierbij helpen door de ouder te vragen tijd te nemen voor het afsluiten van de dag. Zo heeft het kind tijd om nog even iets af te maken of kan het nog iets laten zien aan de ouder. Hou er bij de overdracht rekening mee wat er in de wereld van kind en ouder speelt en vertel iets wat hierbij aansluit. Moeilijke eter? Vertel iets over het eetmoment. Verlegen? Vertel over het gezellige praatje tijdens de 3+ activiteit. Probeer iets kleins te delen dat je die dag is opgevallen aan het kind of vertel met wat of wie het kind die dag graag speelde. De uitdrukking 'geen bijzonderheden' is uit den boze, elk kind is elke dag bijzonder.

4. Niet dagelijks

4.1 BKR bij wennen nieuw kindje

Het wennen kan alleen voor de ingangsdatum plaatsvinden als we daarmee binnen de voor die groep geldende BKR blijven. Dat betekent dat het wennen meestal pas kan vanaf de startdatum.

4.1.1 Wennen babygroep

Twee maanden voor ingang van het contract krijgen de ouders het infoblad 'Goede start bij Willemientje' gemaild. Hierin staat informatie die de ouder(s) voorbereidt op de eerste periode bij Willemientje.

De groepsleiding neemt ongeveer een maand voor het ingaan van het contract telefonisch contact op met de ouder(s) om een intakegesprek te plannen en om wenaafspraken te maken.

Tijdens het intakegesprek gebruiken we het intakeformulier (versie babygroep). Zo verkrijgen we alle informatie over het kind. Wennen gaat bij een nieuwe baby stap voor stap. De eerste wendag komt de baby van 09.00-12.00 uur, de tweede wendag van 09.00-14.00 uur en de derde wendag van 09.00-16.00 uur.

4.1.2 Wennen dreumes- en peutergroep

Twee maanden voor ingang van het contract krijgen de ouders de folder 'Welkom op de dreumesgroep/ peutergroep' gemaild. Hierin staat informatie over de dagelijkse gang van zaken bij Willemientje.

De groepsleiding neemt ongeveer een maand voor het ingaan van het contract telefonisch contact op met de ouder(s) om een intakegesprek te plannen en om wenaafspraken te maken.

Tijdens het intakegesprek gebruiken we het intakeformulier (versie dreumesgroep of peutergroep). Zo verkrijgen we alle informatie over het kind. Wennen gaat bij een nieuw kind stap voor stap. De groepsleiding maakt in overleg met de ouder een wenschema waarbij de aanwezigheid opgebouwd wordt in maximaal drie keer.

4.2 Wennen op een volgende groep

4.2.1 Kindbespreking

Kinderen van ca. 11 maanden (babygroep) en kinderen van ca. 23 maanden (dreumesgroep) worden besproken tijdens het maandelijkse groepsoverleg. We gebruiken hiervoor het meest recente portret (zie Hoofdstuk 5 – Volgen van het kind) en bekijken wat de planning toelaat. Op basis van de ontwikkeling van het kind wordt bepaald wanneer het overgaat naar de volgende groep.

4.2.2 Informatieoverdracht tussen oude en nieuwe mentor

Als duidelijk is wanneer een kind over gaat doet de huidige mentor van het kind het volgende:

- vult een overgangsformulier in (zie Map 2: Protocollen en Beleid)
- neemt contact op met de nieuwe mentor om in een kort overleg bijzonderheden te bespreken aan de hand van het overgangsformulier en het laatste portret.
- maakt samen met de nieuwe mentor een wenschema (hoe vaak, hoe lang, welke momenten?)
- legt wenafspraken vast op een wenformulier
- draagt bij het overgaan het kinddossier over (inclusief portretten)

4.2.3 Informatieoverdracht met ouder(s)

De huidige mentor neemt contact op met de ouder en doet het volgende:

- bespreekt de datum en reden voor overgaan met ouder(s)
- laat de ouder het wenschema tekenen en geeft een kopie van het wenschema mee
- geeft de ouder de flyer 'Welkom op de dreumesgroep!' of 'Welkom op de peutergroep!' met daarin de belangrijkste info van de nieuwe groep.

De nieuwe mentor zorgt voor:

- bakje voor persoonlijke spullen voorzien van naam
- jaszak op de gang is voorzien van naam en plaatje
- naam en geboortedatum hangen op het bord

4.2.4 Stap voor stap

Een kind went in stappen. De aanpak kan per kind verschillen, maar altijd geldt dat het wennen goed is voorbereid en dat een van de vaste pm-ers van de huidige groep van het kind daar (deels) bij aanwezig is. Voorafgaand aan het 'echte' wennen worden de kinderen al vertrouwd gemaakt met de nieuwe omgeving. Dreumesen en peuters spelen samen buiten en raken op die manier al spelenderwijs vertrouwd met de nieuwe groepsgenootjes en pedagogisch medewerkers. Jonge dreumesen (nog op de babygroep) gaan onder begeleiding van hun vaste pedagogisch medewerker van de babygroep vast kennismaken met de nieuwe ruimte, de buitenruimte en de medewerkers.

4.2.5 (Pedagogisch) handelen tijdens wenperiode

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig voelt in de nieuwe situatie en zich vrij gaat voelen om zich in de groep te voegen, te spelen en zich te ontwikkelen. Naast de tijd die het kind nodig heeft op de groep, is het begeleiden van de nieuwe kinderen van belang.

Concreet betekent dit dat:

- er op een wendag in de ochtend een korte afstemming is tussen de twee groepen,
- het kind wordt voorgesteld in de groep en de andere kinderen die dat kunnen en willen, aan het kind mogen vertellen hoe de dag verloopt, wat de afspraken zijn e.d.
- wij tijdens de wenperiode continu contact houden met het kind. Zo zitten wij naast of dichtbij het kind dat aan het wennen is en zorgen we voor oogcontact en positieve, bemoedigende woorden.
- wij het kind begeleiden tijdens vrij spel. We gaan samen met het kind de ruimte verkennen en laten zien wat het, waar kan doen. Ook gaan wij gericht met hem spelen zodat het kind ziet wat het kan doen en wat de regels zijn.

Bij drukte kan de hulp van Stella en/of Tessa gevraagd worden.

4.3 Uitstapjes

Op Willemientje organiseren we ook uitstapjes. We gaan met mooi weer regelmatig richting het Vondelpark. De kinderen worden dan in de bolderkar vervoerd en de oudste kinderen lopen aan de hand van een pedagogisch medewerkster. Met hele zonnige dagen wordt er zelfs gepicknickt. Vaak worden dit soort uitstapjes en wandelingen op de dag zelf bedacht.

Grotere uitstapjes worden van tevoren aangekondigd met een informatiebrief over hoe de dag eruit gaat zien. We hebben dan de hulp van ouders nodig, vanwege de veiligheid van de kinderen. Tijdens uitstapjes hanteren wij het protocol uitstapjes met kinderen.

4.4 Feesten en trakteren

Als kinderen jarig zijn en hun verjaardag willen vieren dan hangen we slingers op bij aanvang van de vroege dienst. Wij vinden dit een belangrijk moment voor het kind en besteden er dan ook veel aandacht aan. De jarige zit trots op de speciale verjaardagsstoel met een mooie muts op en er worden allerlei verjaardagsliedjes gezongen. We letten tijdens de viering op de reactie van het kind en spelen in op deze reactie. De kinderen mogen de jarige een hand en een zoen geven. Er is ook een klein presentje voor de jarige en tot slot mag de jarige uitdelen.

Verjaardagsfeestjes worden doorgaans om 09.30 uur gevierd. Als ouders het leuk vinden kunnen ze natuurlijk hierbij aanwezig zijn. Lukt dit niet, dan zijn de pedagogisch medewerkers altijd bereid om foto's te maken van de jarige met het fotoestel van de ouders. De baby's vieren het verjaardagsfeestje wat kleinschaliger en blijven op de babygroep. Ook hier worden allerlei verjaardagsliedjes gezongen en wordt er een klein presentje gegeven.

Het Sinterklaasfeest gaat bij het kinderdagverblijf niet ongemerkt voorbij. De gang en de groepen worden twee weken voor het feest versierd en de activiteiten staan in het teken van het feest. In de week voor 5 december brengt de Sint een bezoek aan Willemientje. De dreumesen en peuters verzamelen dan op de Vlindergroep. De dienstdoende Sint heeft respect voor de kinderen en dringt niet aan op groeten of naar voren komen of het zingen van een liedje. Over elk aanwezig kind is door de pm-ers een stukje aangeleverd over het kind dat de Sint voorleest. De pieten delen kruidnoten en snoepjes uit, maar houden zich vrij rustig, omdat het bezoek al spannend genoeg is. Voor de baby's is rust en regelmaat belangrijk en zij blijven op de eigen groep.

Kerst, het gezellige feest van de lichtjes! Uiteraard staat er op elke groep een kerstboom. Er wordt volop geknutseld, deze worden opgehangen of neergezet op de groep, en we zingen samen kerstliedjes. De groepen en de gang zijn helemaal in kerstfeest. Elk jaar organiseren wij een kerstfeest waarbij alle kinderen van het kinderdagverblijf welkom zijn.

Daarnaast besteden wij aandacht aan Pasen met een paasontbijt, lopen we op 11 november Sint Maarten (klein rondje om het kindcentrum met zelfgemaakte lampionnen) en eventuele andere (op religie gebaseerde) feesten indien daar behoefte aan is.

4.5 Afscheid nemen van Willemientje

Bij het afscheid nemen van de groep of Willemientje besteden we daar aandacht aan door het afscheid te 'vieren' met de overige kinderen van de groep. We leggen uit waarom een kind weggaat (gaat naar een andere groep, gaat naar school, verhuizing, andere opvang enz.). Bij het verlaten van Willemientje volgt er (als ouders hier behoefte aan hebben) een exit gesprek tussen de ouder en de medewerker van de groep. Deze feestjes worden doorgaans om 16.30 uur gevierd, zodat we het kind bij het raam kunnen uitzwaaien en er zo 'echt' afscheid genomen wordt.

4.6 Overdracht basisschool en bso

Als een kind 3 jaar en 10 maanden is vult de mentor het 'Formulier overdracht basisschool/ bso' in. Daarin geven we informatie over de ontwikkeling van het kind. De inhoud van dit formulier wordt besproken met de ouder(s) en daarna naar de betreffende basisschool/ buitenschoolse opvang gestuurd. Ouders kunnen aangeven dat ze dit liever niet willen; wij laten dit aan de school/ bso weten.

5. Volgen van het kind

De Wet Kinderopvang schrijft voor dat we de ontwikkeling van kinderen moeten volgen. We kunnen zelf kiezen hoe we dat doen, maar het volgen moet aantoonbaar zijn.

Bij Willemientje werken we met ZIKO-VO. Dat staat voor **Z**elfevaluatie **I**nstrument **K**inderopvang **V**olgsysteem.

De methode richt zich op 3 pijlers:

- Welbevinden (hoe goed zit een kind in zijn vel?)
- Betrokkenheid (hoe goed komt een kind tot spel?)
- Ontwikkeling (8 ontwikkelgebieden)

De mentor maakt elke drie maanden maak een portret van een kind volgens het volgende schema:

Zonnetjes - 6 maanden en 11 maanden (oudergesprek en bespreken overgang dreumesgroep in groepsoverleg)

Vlinders - 1 maanden en 23 maanden (oudergesprek en bespreken overgang peutergroep in groepsoverleg)

Regenboog - 30 maanden, 35 maanden (oudergesprek en toevoegen 3+) en 44 maanden.

Een ZIKO-VO portret ziet er zo uit:

Naam: ..... Leeftijd: ..... Datum: ... / ... / ...

grote motoriek

?

taal

?

sociale ontwikkeling

?

goed in je vei zitten

?

welbevinden

voelt zich opperbest
voelt zich goed
heeft het soms moeilijk
heeft het moeilijk

dit ben ik nu

gaat op in zijn spel
is vaak intens bezig
is zelden intens bezig
komt moeilijk tot spel

betrokkenheid

wat ik leuk vind   wat ik niet leuk vind

mijn relaties met anderen

vragen aan mijn ouders

kleine motoriek

?

ontdekken van de wereld

?

verstandelijke ontwikkeling

?

zelfsturing / ondernemen

?

Hoe zorgen voor meer welbevinden, betrokkenheid en ontwikkeling?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

reactie en info van mijn ouders

© 2008

ZiKo-Vo: Kindvolgsysteem voor baby's en peuters - portret